

מתוך אינטרסים אישיים) — דינו. אילו הקדים הבחירות ולא הכניע את פרס — דינו. אילו הכניע את פרס ולא החזיר את דינו ל"עבודה" — דינו. אילו החזיר דינו. אילו המיר דולרים ללירות — דינו. אילו המיר דולרים ולא הסתלק מהזירה — דינו. אילו הסתלק ולא השאיר את פרס מתקוסתם — דינו. על אחת כמה וכמה, שנתן את המטוסים ב"שבת... וכו' וכו' — לכפר על כל עוונות דינו.

יורם זקס, בת"ם

מילחמות ד"ש

כקורא קבוע של העולם הזה, נתגנבו לי ליני מספר היראהים נוגים בקשר למגמר תיו ושיטותיו של השבועון. כוונתי למגמר כתיבתהעמולה האדירה שאתם מפעילים נגד ד"ש. כדי שלא להיחשד באינטרסניות, אני אומר מייד: אינני נמנה עם תומכיה הנלהבים של תנועה זו. הייתי מכבד יותר את העולם הזה אילו התייצב למילחמת בחירות המושחתת על ויכוח רעיוני מכובד נגד מצעה וזרקה של התנועה החדשה, אבל לצערי, בחר העולם הזה בדרך מתוחר כמת יותר. אורי אבנרי מעדיף להכות את יריביו מתחת לחגורה, עלידי חקירות פרטיות (מעלה זיכרונות מסירתהטלוויזיה זיה בית ארמה), הפרחת האשמות והשערות, יצירת מחול"שים וזריעת מבוכה. האם אתם חושבים שמישהו מאמין לכם כאשר אתם טוענים שכל קשר בין פירסום הכתבות, על עבודותיו הפוליטיות של ידן ומערכתהבחירות — מיקרי בהחלט? האם תחליט העולם הזה לפנות אל הרגש והיצר של קוראיו, במקום אל הצד האינטלקטואלי שלהם?

לדעתי, יורד העולם הזה מדרגה של עיתון ביקורתי עצמאי, הלוחם "ללא מור רא, ללא משוא פנים", לרמה של עיתון רודף שערויות וסנסציות.

במגמה להבין את מניעיו של שבועון המייצג כיום את מחנה השלום, ישבתי ו"תהיתי כיצד זה לא פורסמה ולו כתבה אחת, נגד יריבו הפוליטי העיקרי — הליי (המשך בעמוד 10)

אתה, איפה הן, הבחורות ההן?

היו ימים שנסות המנהיגים היו סמל ו"דוגמה לצניעות בארץ. הן הלכו אחר ה"בעליהמנהיג בדרךהתחתים, עבדו בכל עבודה, היו בצריף או בדירה הצנועה, ר"התחלקו מהוהר ומתוקקורים. לאה רבין מסמלת, יותר מכל דבר אחר, את העובדה שדור הנשים הזה הלך לו. לא עוד רחל ינאית ב"צבי ופולה ב"גוריון, כעת, ה"מעמד הפוליטי הוא רק אמצעי בדרך אל הדירה המרווחת ואל המיטבה עם מכשירי החשמל האמריקאיים המשוכללים שהשררה מביאה לאשת המנהיג. איפה נקברו הער"כים, איפה?

אריה דנון, תל-אביב

דבריו של יצחק רבין בנאוההסיום המר שלו, שיקפו ברורות את הלךהמחשבה של ההנהגה בישראל, המרימה את חוטמה גבוה

מעל העם במדינה. היה זה גילוי טראגי, של אדם גדול, אשר הפך לפתע כה קטן ומיסכן כשנתפס בקלקלתו. באומרו: "אני מצטער כי רק "גורם מישני" הביא את התלתי זו להסיר את מועמדותי", גילה רבין את גישתו האמיתית. אוי לעם, שי האמת והיושר אצל מנהיגיו הם במקום מישני.

שמואל איידון, תל-אביב

"מאחורי כל גבר מצליח עומדת אשה". אימרה ידועה נושנה זו היתה טובה שנים רבות, עד שבאה לאה רבין ולימדה אותנו, שאותה אשה צריכה אומנם לעמוד מאחורי הגבר, אך כשהיא מתגלה לעיתים תכופות מדי — הסוף הוא מר, לשניהם.

דורון לזרוביק, באר-שבע

ללמוד מג'ימי קארטר

אי-אפשר שלא להתפעל ממקוריותו של קארטר ומן התנופה שהעניק לעידוד ה"העסקה של שחורים ונשים בתפקידייצוג נכבדים, בזרועות השונות של הממשל. כאשר אתה מנסה להשוות זאת למתרחש במדינת ישראל, אינך יכול שלא להיות מדוכא. הייצוג הנמוך של הספרדים ובני עדותהמזרח הן בממשלה, הן בכנסת והן בפקידות הבכירה — הוא ממש תעודת-חרפה לחברה הישראלית.

הרשימות החדשות של המועמדים לכנ"ס את אינן מבשרות שינוי לטובה. מזור ש"דווקא לדרוזים ולערבים מובטח ייצוג הרבה יותר הולם (ולמעלה מזה!). יש לי טפח בצורה מעשית מדיניות של "העדפה הפוכה", הן במישרות ציבוריות והן בעיר הספרדי. יש לשים דגש על מענקים של המחלקהלאמנות במישרדההיינוך, הוונחת לחלוטין עידוד יוצרים "ספרדיים". האם אנו חותרים לקייבוקצוליות באמת ובתמים — או שמא נמשיך לשקר לעצמנו עד "מרד הקבים"?

גיא קרונוני, ירושלים

דיינו

כמה מעלות טובות לרבין עלינו: אילו נתן לנו את המטוסים בשבת, אך לא שיתף את פרס בטכס — דינו. אילו נתן את המטוסים בשבת ולא גרם לפיטורי שרי ה"מפד"ל — דינו. אילו גרם לפיטורי ה"מפד"ל ולא זמם את הקדמת הבחירות

למיכתך ללובה אליאב, שבו נמנעת במת"כונ — או שלא במתכוון — מהבעת די עותיך הפוליטיות, איני מתכוון למנוע עצ"מי מכך, תוך ניסיון להסביר לך את המ"ניעים שהביאו אותי לכתוב את שתי הר"שימות הנוגעות בך, שהביאו אותך לפ"נות פנייה פומבית ללובה אליאב.

ברשימתי הראשונה, "הברטוב, הרע וה"מכוער", התייחתי להשתתפותך בכנס "אנשי ביה"השיטה" באשדוד. הגניע לכ"תיבת הרשימה היה פשוט למדי: אתה, וכמה מתכריך, התחלתם לחוש בקרקע הנשמטת מתחת לרגליכם, בעיקר מבחי"נת תלותכם התרבותית והייצוגית במימ"סד הקיים, המפרנס את המיסד התרבו"תי הקיים, שאתה ותכריך מהווים אחת מאבני-היסוד שלו. בבית-השיטה, ציפיתם לייסד תנועה המונית שתתפשט ותשנה את המיסד מבפנים, ונשלחתם. פועלי אשדוד מחד, צעירים, ופרפרירה של תנועה כזאת מאידך, חשו במניעים הצבועים של מאר"גני כנס "ביה"השיטה", ועל כן הם לא היטו שכם לשאת אתכם על כתפיים.

ארץ-ישראל השתנתה. היום כבר לא

(המשך מעמוד 7) לשם קריאה קלה במשך נסיעה משעממת וזננחים לאחר-מכן על המושב שפונה) ושדותהתעופה של לונדון, ניו-יורק, פא"ריס, פרינקיט, רומא. הוא (ברטוב) חציע סחורה מו"כרת בדוקה: מיסתוריו ומתח באווירה אירופית בינלאומית. קורט מרמן השואה (אוי, מה היה עולה בגודלם של הרומנים והסרטים הממוסחרים אילמלא באה השו"אה לעולם?), ריזיטאנס, העפלה בספי"נות נוסח, "אכסדוס", נאצים שחזרו לחיים פוליטיים, גרמנים, טובים" מוכי"מצפון, גרמניות יפהפיות הנכונות להרפתקה קט"נה, דיפלומטים צרפתיים אריסטוקרטיים, פונדקים צרפתיים, בעלי כיכוב מספיק ב"מישלי", סוכני-חרג ישראלים אמ"צים ומסורים, ולבסוף, כן, כמובן, מילחמה ממילחמות ישראל, שבה מוצא הגיבור את מותו (אוי, מה היו הרומנים והסרטים הממוסחרים שלנו עושים בלי מילחמות ישראל? כיצד היו מסיימים את סיפוריהם ופותרים את בעיות גיבוריהם פיתרון של דאוס"אסט"מאש"י?...) בהמשך הערכתו הסיפורית של הפרופ'

בסיפרו החשוב והנפש שראה אור ב-1953, והתיימר להציג הצגה אופנתית, הייצוגית ושדופה, את לבטיו של דור תש"ח, וזאת מבלי לעורר כעס כלשהו מטעם המגמות השלטוניות-ריכוזיות של אותה עת.

החשוב והנפש אוצר בקירבו כמה מפניני הסיפורות הגזענית, שביכולת הצגתם הסיפורית מגיע ברטוב למי-צוי, שבארצות מסוימות היה זוכה עובון לפני כמה עש"רות שנים בכיבודים רבים.

אחד מגיבורי ברטוב, השב מיואש, באורח-חיובי, מי מלחמת-השיחרור, ומעלה החוצה את הגיגיו משוחח עם אביו: "...ואתה לך נהל מדינה! — התווה ברוך תנועת-יאוש בידו האדומה — אני לא יודע לאן נגיע: מצד אחד סטודנטים שחושבים שעל הכוד הם צריכים להחליט בעצמם ומצד אחד מארוקנים מסרוחים.

איך אתה מעזי לדבר על יוצאי צפון-אפרייקה, נרתתה האב, על אנשים שאתה מפקדם. אבא, כל הכבוד לרגש הציוני שלך, אמר נעמן, אבל אינני יודע מה היית אומר אילו ניתן לך לנהל גדוד של ברנשים כאלה.

לא טוב, לא טוב, נאנח האב... (203-4). מקטע זה ניתן ללמוד, בין השאר, כי המילחמה מאח"דת את העם הזה והסיפורות מפצלת אותו. ו"ש"ציונות" זה לקרוא למארוקאים, "יוצאי צפון-אפריקה", ו"דור-המייסדים" (הציוני) לא נתנסה בחווייה "לנהל גדוד של ברנשים כאלה..."

בניגוד לזרם קיים בסיפורת העברית, המתמסר ברובו לתיאורים גזעניים של ערבים, הרי סיפרו זה של ברטוב, עוסק בתיאורים גזעניים של יהודים שלא נולדו ביצרות פולין או בערבות אוקראינה.

הקטע מרשימתו של דן עומר, "נמר של נייר", "העולם הזה" 2051 ציטוט מזור, מפליא וצבוע"

קונים התול פוליטי בשק. היום שואלים כל אחד: מה עשית? איפה היית? היכן לחמת? כיצד? איך? ולמה? ולכל השאר לוח הללו, לא היו לכם תשובות משכ"נעות. לא היו לכם תשובות, מן הטעם הפשוט ביותר שבמשך קרוב לשלושים שנה לא זו בלבד שאתה וחבריך המשו"רים רים והסופרים הייתם לבי-לבו של הממ"סד שהשחית את עצמו ואת החברה הסו"בבת אותו, אלא שחלקכם באותו תהליך של השחיתת אינו מבוטל כלל. האמת היא כי הטריטוריות של ארץ-הצביעות, שבה חיי יחד עם חבריך במשך שנים כה רבות מידלדלות ונמוגות לחן.

סור דן מירון את הבדאי הוא מדגיש: הרי חנוך ברטוב כתוב לאנשים, שאינם מחפשים בטכס הכתוב דבר זולת איהו שטף עיתונאי, קלות ודידוג — פה ושם — של מיה לעוית, בתנאי שהז מוכרת להם, אינה עויהם, חלילה, בהרשה של נחיתות. המימיות והאפרוריות של העולם ב"הבדאי" הן מוחלטות. אומנם, ברטוב לא הצטיין מעולם ברגישות לרשון ולאפ"שרויותיה. תמיד הגיש לקוראיו בעלי הר"גישות הלשוניות גוש"לחם שחור גס ותפל... מאמרו של הפרופסור דן מירון ראה או בריינות אחרונות. תמה בעיני מדוע לא פירסמת, מיכתב גלוי" לחיים גורי — או אישיים אחרים המקורבים בהשקפותיהם אליך, מדוע הם מסכימים להמשיך ולכתוב בעיתון המפרסם אודותיך דברים אלה?

זכות לקבוע המאמרים בנמר של נייר אינם נראים לך. אבל הם אינם קשורים קשר כלשהו לקסיגנין, או לנשיא קארטר, גם לא לאדאת או למלך חוסיין. הם אפי"לו אינם מייצגים את דעת מערכת העולם הזה, אלא את דעתישלי בלבד. ואם יש לך טענות כלפי דיעותי, אל תערב מין בשאינו מינו.

דן עומר

אין מדיכר כאן בעניין אישי. בניגוד * כינוי לתנועת ההתנגדות לכיבוש הגרמני בצרפת, במילחמת העולם השנייה. ** מדר"המיסעדות הצרפתי.

הסיפור על שני הכיסים

היה היה פעם, שגריר של מדינה, הידועה היטב לכולנו, שהיה עליו לגייס תרומות למען ארצו (כפי שעשו זאת כל שגרירי אותה הארץ). את הכסף שאסף הניח בכיסו הימני, ובכיסו השמאלי הניח את כספי ההו"צאות שלו (אספרסו, מוניות, שירותים ציבוריים). כשחזר הביתה, הניח את מיכנסיו והלך לישון. באה אשתו, שי אינה מבחינה בין מינה לשמאלה, ורוקנה את כיסיו. בבוקר היא מיהרה להפקיד את הכסף בבנק הלאומי של וושינגטון. שנים אחדות מאוחר יותר, ביקר הזוג שוב בושינגטון. האשה הזמינה מכונית של מישרדהחוזי האמריקאי, שתטיעה לבנק הלאומי (נשות גנרלים אינו נוסעות בתחבורה הציבורית, הן רגילות לנהגים הצבאיים המטיעים או"ת, בארצן, לכל מקום). כשחזרה, הפי גין השוער חשדנות וביקש ממנה להוד"הות. היא נבהלה, וסיפרה את האמת: "הלכתי לבדוק את חשבון מטבנהחוזי שלי". השוער סיפר זאת לכתב עתון, והלה דיווח לארצו. מה עשית במכונית הרישמית בבנק בושינגטון? שאל הבעל. "נסעתי למשך 2000 דולר מהכיס השמאלי של מיכנסך", ענתה האשה. "אז, אנתנו בצרות!" זעק הבעל, "ככה משכת מכיסי הימני", "בערך 18,000", באה התשובה. "אוי, ייבב הבעל, אני אכתים את שמה הטוב של מיפי" גנתי". "אבל למה?" חשקה האשה. "כי במהלך מישפטך יתחילו הבוחרים לשאול שאלות על שני הכיסים..." מוסר-השכל: לעולם איסור להניח לנשים לרוקן את כיסי מיכנסיו של הבעל, ובמיוחד כשהבעל הוא ראש"ממשלה.

יוסף שריק, תל-אביב